

ψει τὸ ἔργο του, νὰ τὸ τελειοποιήσει, ἀλλ' ἵσως καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρέσει κάτι ἀπὸ τὴ δροσιά του. "Ο, τι ζωγραφίζει ἐξωτερικὰ μένει ἐντελῶς ὑποκειμενικό, "Ο κ. Ταγκόπουλος «ποτὲ δὲν ἔχενα τὸν ἕαυτό του» παρατηρεῖ σωστά ὁ Παρορίτης. Καὶ χωρὶς νὰ δουλέψει δρμέμφιτα διαλέγει, δρμέμφιτα βρίσκει δρμόφρες εἰκόνες, δρμόφρες περιγραφές τοῦ ἥλιου, τῆς πεδιάδας, τῶν βουνῶν, τοῦ ἀττικοῦ τοπείου ποὺ τόσο τὰ νιώθεις, μερικὲς δρμόφρες σκέψεις. Τὰ σκίστα του ἀναβλύζουν φυσικά, εὐλιξιρινά, μὲ κίνηση, πλησιάζουν δρμέμφιτα περισσότερο στὴν Τέχνη δσα περισσότερο αἰσθάνθηκε, ὑποβάλλουν δχι ἐντατικὰ δπως ἡ Τέχνη, ἀλλ' ἀδριστα δπως ἡ Ζωή. Τὰ πρόσωπα τῶν φυλακισμένων ποὺ παρουσιάζει ἐντυπώνονται ἀδέβαια δπως δλες οἱ μορφές οἱ διαβατικὰ συναπαντημένες στὴ ζωή, δχι στὰ βιβλία δπου τὸ ἐπίτηδες ἀκαθόιστο σφρογύζεται δλλοιώτικα. Τὸ «Πίσω ἀπὸ τὰ Κάγκελα» εἶναι ἔνα βιβλίο ζωντανό, δπως τὸ θέλησε ὁ κ. Ταγκόπουλος. Δὲ, σιναροπάζει, δὲ σιγκλονίζει, δὲ σκορπά ρίγη, μα διαβάζεται μὲ πολλὴ εὐγαρίστηση! 'Αρέσει.

Ιούνιος 1919

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

## Ο ΜΙΣΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

Μὲ τὸ σκοπὸν νὰ βοηθήσουνε νὰ ἀναμορφωθῇ ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία πάνω στὰ γερὰ θεμέλια τοῦ δημοτικοῦ, οἱ φωτισμένοι δημοτικιστές τῆς Αἰγύπτου ίδρυσαν τώρα τελευταῖα τὸν «Ἐκπαιδευτικὸ δμιλὸ τῆς Αἰγύπτου». «Ἐνο «πρότυπο σχολεῖο» μὲ διευθυντὴ τὸν κ. Α. Μαρσέλο ίδρυθηκε ἀμέσως ὕστερα στὸ Κάφρ Ζαγιάτ, δποι διδάσκεται ἡ δημοτικὴ κ' ἐφαρμοζούνται τὰ νέα παιδαγωγικά συστήματα. Τὸ σχολεῖο αὐτὸ ἀνήκει στὸν «Ομιλο τῆς Αἰγύπτου. Σὲ λίγους μῆνες ἔνα παρόμοιο σκολείο πρόκειται νὰ ίδρυθεῖ καὶ στὴν Αλεξάνδρα. Φυσικὰ οἱ καθαρευουσάνοι δὲν εῖδανε μὲ καλὸ μάτι δῆλη αὐτὴ τὴν κίνηση. Τὰ καινὰ δαμόνιστοὺς ταράξανε κ' ἡ ἀντίδραση πούσθραζε ἀπὸ καιρὸ ξέπτασες ἄγρια στὸ Ζαγιάτ. Έκεῖ τὰ κοινοτικὰ σχολεῖα τὰ διευθύνει ἔνας δημοτικιστής, ὁ κ. Ι. Ιορδανίδης. Σὰν ἀνθρωπος ἀλλητικὰ μιορφωμένος μόλις πῆρε στὰ χέρια του τὰ στιβαρὰ τὴ διεύθυνση τῶν σχολείων δὲν πιπορύστε βέβαια παρὰ νὰ δώσει μιὰ καινούρια κατεύθυνση στὸ μουχλιασμένο ἐκπαιδευτικὸ σύστημα δπως τὸ καταντήσανε οἱ κακογιωνεύνες σοφίες τῶν ἀκαδημαϊκῶν παιδαγωγῶν. Μὰ οἱ ἄλλοι συνάδεσφοι του, κατέλια τοῦ κ. Χατζηδάκη, δὲν καταλαβαίνανε ἀπὸ καινούριες θεωρίες. Τί δὰ πῆ δημοτικὴ γλῶσσα, ξειριθερία τοῦ μαθητὴ καὶ τὰ παρόμοια. Σχολεῖο γ' οὗτοὺς θὰ πῆ γραμματική, σινταγχτικό, βρισιά, ξύλο, σεμινοτυφία, ταρτούρισμός. 'Αρχιζει ἡ γρούνια μέσα στὸ σχολεῖο. Τὸ πεσατωρικὸ πνεῦμα ωάχεται ποδὸς τὸ φῶς, πρὸς τὴν ἀλήθεια μὲ δῆλα τὰ δπλα του τῆς συκοφαντίας, τῆς φευτιᾶς, τῆς στενοχεφαλιᾶς, τῆς πικροπονηριᾶς. Οι ἔνθινοις τίτος ἔχοχεται πρόδημιαις ἐπίζορος στὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν ιερῶν καὶ δίαιτων. 'Η «Κλειό», μιὰ ἐφημερίδα τοῦ Καΐσου, ποὺ τὴν διευθύνει ἔνας κάποιος 'Αλέξανδρος Σ. Βαρακούζης (ἀξίζει νάπαθμανπιστεῖ τῶνομα τοῦ ἀξιολόγου αὐτοῦ κυρίων) κηρύγχνει ἡρωϊκὰ τὸν πόλεμο καὶ ὑψόνει τὴ ση-

μαία τῆς νέας σταυροφορίας. Θάνατος στοὺς δημοτικοτέσ, φωνάζει ἡ χαριτόδρυτος Κλειώ, κουνώντας σὰν ἀλλη 'Ιουδίθ ἀπειλητικὰ τὸ σπαθὶ τοῦ θάνατου. "Ἄς τὴν ἀφήσουμε νὰ μιλήσει ἡ ίδια. 'Ιδον τί γράφει στὸ φύλλο τῆς 3ης Μαΐου.

«Τὸ ἀσυστηματοποίητον παιδαγωγικὸν σύστημα τοῦ ἀπαιδαγωγήτου παιδαγωγοῦ κ. Ιορδανίδου δχι μόνο διέφθειρε καὶ ἐξηχρείωσε τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίας εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζωσιν αὐτοὺς οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἀρχαιότεροι αὐτῶν διδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ διήρεσαν αὐτοὺς ἐμπνεῦσαν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τοῦ φατριασμοῦ.

«Οἱ τρόφιμοι τῆς σχολῆς ἡμῶν ἐνωρὶς ἀντελήφθησαν διαταξὶν διευθυντοῦ καὶ διδασκάλων ὑπάρχει διχογγωμάτιο καὶ ἀντίθεσις ἀπτὴ ἰδεῶν ἡ ἀντίτηψις δ' αὐτὴ ἐγένησεν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὴν πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν δυσπιστίαν καὶ τὸν διχασμόν, ἀτινα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἐξεδηλώθησαν εἰς τελείαν καὶ ἐμφανῆ διάρεσιν τῶν μαθητῶν, ἐν τῶν δποίων οἱ μὲν διακρούτουσιν ἔστιτοὺς διαδοκούντος τῶν διδασκάλων, οἱ δὲ ἐπιδεικνύουσιν ἔστιτοὺς φιασώτας τοῦ διευθυντοῦ. 'Αλφοριήν εἰς τὴν ἀπροκαλύπτον ταύτην φατριαστικὴν ἐξηδήλωσιν ἔδωκε τὸ ἔξης ἐπεισόδιον. 'Ο κ. Ιορδανίδης ἐν τῷ μαθήματι τῶν ἐκθέσεων ἐπέκρινε διὰ φρασεολογίας πικρᾶς τὸν διδάσκαλον τὸν ἐλληνικῶν τῆς πέμπτης τάξεως, διότι εἰσάγει γλῶσσαν νεκράν καὶ ξένην δῆλως πρὸς ἡμᾶς τοὺς νεοελληνας, διδάσκαλον τοὺς μαθητὰς νὰ γράφωσιν «ἄντπος» καὶ «ἄντος» ἀντὶ «τὸ ἄλιον» καὶ «δο γάδαρος». "Ο θιγόμενος διδάσκαλος πληροφορήθησε ταῦτα παρ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν ἀντατέθωσε τὴν φιλοφροσύνην. Τοῦτο καὶ παρόμοια δῆλα ἐπεισόδια ἥρκεσαν διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀνωτέρῳ ἀναφερομένη φατριαστικὴ διάρεσιν τῶν μαθητῶν, τῶν δποίων οἱ μὲν μετὰ τῶν διδασκάλων ταπσόμενοι φέρονται διὰ σημεῖον μικρὰν ἐλληνικὴν σημαίαν μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Καθαρεύουσα» καὶ προσβαίονταν κατὰ τὸ διαλείμματα εἰς θιγοθήδεις ἀποδοκιμασίας τοῦ διευθυντοῦ, τούτοις δὲ οἱ θιασῶται ἀτείλοιποι τοὺς πρώτους διὰ ἐνλοκοτήματος. Προβλέπεται δὲ ποάγματι δτὶ ἡ ιέχοι ἐνλοκοτήματος οἡξις μεταξὺ διδασκάλων καὶ διευθυντοῦ καθὼς καὶ πεταξὺ αὐτῶν τῶν μαθητῶν, δὲν θὰ βραδόνη νὰ ἐπέλθῃ τὰ πράγματα ἔκει τείνοντιν.»

Δασκάλοι, τύποι, ποὺ καλλιεργοῦνε τὴ διάρεση, τὴν ἐπανάσταση, ποὺ εἶναι ἵκανοι νὰ σπρώξουνε τὸν τόπο καὶ σὲ αἵματοκίλισμα, παρουσιάζονται ὕστερα καὶ σοῦ μιλοῦνε για πατρίδα, θρησκεία, οἰκογένεια, αὐτοὶ ποὺ δὲν πιστεύοντες οἱ ίδιοι σὲ τίποτα, ποὺ δῆλα εἶναι ἵκανοι νὰ τὰ μυστάσουνε στὸ βωμὸ τῶν μικροσυμφερόντων των καὶ τοῦ λιτσασμένου μίσους των ἐνάντια σὲ κάθε προδοειτκὴ κίνηση. 'Αλλὰ δὲν εἶναι οὔτε πρωτότυποι. Μὲ τὰ ίδια δῆλα τῆς κακοπιστίας ποὺ πολεμοῦνε ἡμᾶς ἐδώ, πολεμοῦνε κ' ἔκει. Λές καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν διευθύνει τὸ ἐπιτελεῖο τοῦ κ. Χατζηδάκη. Λοιπὸν ὁ φωτισμένος, ὁ νεωτέριστης διευθυντής κ. Ιορδανίδης δὲν μπορεῖ ἀφοῦ εἶναι δημοτικιστής παρὰ εἶναι καὶ ἀθεος, καὶ ἀνήθικος καὶ ἀνατροπέας τῆς

πολιτείας. Ας ἀκούσωμε πάλε τί λέει τὸ γλυκόλαο στοματάκι τῆς σεμνότυφης αὐτῆς γεροντοκόρης ποὺ ἀκούει στὸ μουσικότατο ὄνομα «Κλειώ». Εδώ πιὰ τὰ πράματα γίνονται τραγικά :

«Ο ἀθλόπληκτος διευθυντής τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἐν Ζαγαζικίῳ ἐλληνικῆς κοινότητος, θαρρούντιμενος ἀπὸ τοὺς κοινωνικοὺς στασιώτας, ἔξακολουθεῖ ν' ἀσχημονῇ νὰ στελέῃ εἰς τὰς ἀκάκους καὶ ἀπατηλάς ψυχὰς τῶν παιδιῶν τὸν σπόρον τῆς ἡθικῆς διαφθορᾶς. Ισως δὲν ἡννοήθημεν δτε πρὸ ἡμερῶν ἐγράφομεν δτι εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν σχολείων Ζαγαζικίου εὑρέθη καὶ κατεσχέθη ἔνα βιβλίον, τοῦ ὅποιους ἡ ἀνάγνωσις συμβάλλει ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ διευθυντοῦ εἰς τὴν ἡθικὴν διάπλασιν τῶν μαθητῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἔχηγούμεθα. Τὸ βιβλίον αὐτὸν τιτλοφορεῖται «Τὸ Μεγάλο Παιδί». — Τίτλος, ὡς εἰκός, ἐλκυστικός, διότι είναι εἰς γλωσσικὸν ἴδιωμα, μὲ τὸ δποῖον πολεμεῖται νὰ καθαρεύσουσα. Λοιπὸν τὸ βιβλίον αὐτὸν — «Τὸ Μεγάλο Παιδί» — είναι φιλολογικὸν ἐξαμβλωμα ἐκ τῶν ἀθλιεστέρων. Πᾶν δτι εὐφυῶς ἔχει γράψει δ Πώλ δὲ Κόκ καὶ δλοι οἱ ἄλλοι τῆς αὐτῆς ἡθικῆς σχολῆς, είναι δ θησαυρὸς τοῦ Μεγάλου Παιδιοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀπεχθῆς εἰκόνων, δὲν ὑπάρχει ἀνηθικότης, δὲν ὑπάρχει ἀρδής ἀσχημία, ἥλειμμένη ἐκ τῆς ζωῆς τῶν ἐκφύλων, ἡ ὅποια νὰ μὴ ἐκτίθεται μὲ ζωηροὺς χρωματισμοὺς εἰς τὸ βιβλίον αὐτό, τὸ παραδοθὲν πρὸς ἀνάγνωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἐν Ζαγαζικίῳ ἐλληνικῆς κοινότητος.

»Τὸ βιβλίον αὐτό, τὸ περιγράφον τὰ ἐνδιαιτήματα τῶν ιερειῶν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ἔωφύλλου τὴν σφραγίδα τῆς βιβλιοθήκης, τὴν ἀναπαριστῶσαν τὸν Χριστὸν εὐλογοῦντα τὰ παιδία! Εξελέγη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, ὡς εἰκάζομεν, ἀντὶ τοῦ ιεροῦ Εὐαγγελίου, διότι ἄλλως δὲν ἔξηγεται ἡ ἐτ' αὐτοῦ ἐπίθεσις σφραγίδος, ἡ ὅποια φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεανθρώπου, εἰς μίαν στιγμὴν εὐλογίας πρὸς τ' ἀδήνα πλάσματα, τὰ συμβολίζοντα τὴν ἀγνότητα. Περὶ τοῦ «Μεγάλου Παιδιοῦ», ὡς ἀξιοίστως ἐπληροφορήθημεν, ἔγεινε πολὺς λόγος. Ἐλαβον γνῶσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ οἱ γονεῖς, οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἔφοροι τῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἡ κοινοτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ πολλὰ μέλη τῆς ἐκεῖ ἐλληνικῆς παροικίας. «Ολα αὐτὰ τὰ μεγάλα παιδιά Ἐλαβον γνῶσιν ἀφοῦ πρῶτα ἐνετρόφησαν ἐπὶ τῶν ἐπαγγῶν σελίδων αὐτοῦ τὰ μικρὰ παιδιά.

Καὶ ὑστερὸν ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψιν κάθε ἀνθρώπος θὰ ἡξίου νὰ μάθῃ τὶ ἀπέγεινεν; Ἐνεκρίθη αὐτὸν τὸ διδακτικὸν καὶ ἡθικοπλαστικὸν βιβλίον ἀπὸ τὴν Ἐφορείαν; Διατί νὰ πιστεύσωμεν τὸ ἐναντίον, ἀφοῦ η Ἐφορεία είναι ἐκείνη ἡ ὅποια μὲ φανατισμὸν ὑποστηρίζει τὸν πρότυπον αὐτὸν παιδαγωγόν, τὸν ἀρχηγὸν τοῦτον τοῦ ἀνὰ τὴν Αἴγυπτον ὑφέροντος Μπολσεβικισμοῦ, ὡς θὰ καταδειχθῇ ἐκ μιᾶς στιχομυθίας διαμειφθείσης μεταξὺ τοῦ διευθυντοῦ καὶ μιᾶς τῶν μαθητρῶν του.

»Μία ἐκ τῶν μαθητρῶν τοῦ ἡθικολόγου διευθυντοῦ τῶν σχολείων τῆς θαυμασίας αὐτῆς κοινότητος Ζαγαζικίου, ἡ κορασίς Πόπτη Καραπατῆ ἐτόλμησε νὰ διακόψῃ τὸν διευθυντήν της διὰ τῆς ἀκολούθου ἔρωτῆσεως :

»Πῶς συμβαίνει, κ. διευθυντά, νὰ είναι τόσον καλοὶ ἀνθρώποι οἱ Μπολσεβίκοι, ἀφοῦ καίουν ἐκκλησίας, ἀρπάζουν ξένας περιουσίας, φονεύουν γυναικας, παιδιά, γέροντας, ἀτιμάζουν παρθένους κλπ;

»Ο διευθυντής ἀπήνητσεν εἰπὼν εἰς τὴν μαθήτριάν του, δτι δὲν είναι οἱ Μπολσεβίκοι οἱ διαπράξαντες τὰ φρικιαστικά ἐγκλήματα, ἀλλά... κακοῦργοι, ἐπωφελούμενοι τῆς ἐπαναστάσεως τῶν... ἐλευθερωτῶν.

»Μπράσο εἰς τὸν συνήγορον τῶν ἀγαθῶν οὐδὲν ἔπειτα τὴν Εφορείαν τῶν σχολείων, ἡ δποίσ υπεραρμόνεται ἐνὸς τοιούτου φωστήρος παιδαγωγοῦ.»

Βλέπετε μὲ τί χρώματα ζωγραφίζεται τὸ ἔργο τοῦ πιὸ δυνατοῦ ἀπὸ τοὺς σύγχρονους Ἑλληνες διηγηματονοάσους; Τὰ ἵδια γοιαφόντανε μιὰ φορὰ στὴ Γαλλίᾳ γαὶ γιὰ τὰ ἔοντα τοῦ Ζολᾶ, μὲ τὸν ἱδιό τρόπο γρυπηθήκανε πάντοτε ἡλια τὰ ἔοντα ποὺ ζητήσανε νὰ δώσουν καινούρια πατείθυνση στὴ σύγονη σκέψη, δξει ἀπὸ τὸ τέλμα τῆς βιομηχανικῆς ἐκμετάλλεψης.

(Ἐχει συνέχεια)

ΦΑΡΑΩ

## ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

### ΣΕ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟ

Δημοτικὸς εἰς τὸ «Νουμᾶ», καθάριος στὴν «Ἐστία» Πανίλε. ποιά εἰν' ἡ γλώσσα σου. πές μας χωρὶς ἀστεῖα. Μήν δραγε ἀθέλητα σὲ ἔκαμε ἡ Νικήσανα Γιά νά έχειάνης κιόπτε τῆς γλώσσας μας τὴ μάννα;

### Σ' ΕΝΑ ΔΕΣΠΟΤΗ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Χροιστέ μου, ποῦ κατάντησαν τὰ θεῖκά σου λόγια. Τούνα ποιτέλενες σκυψτὸς τῶν μαθητῶν τὰ πόδια! Καὶ τώρα οἱ πατέρες σου στὶ ὄλορες σε σὶ βαίνοντας Μ' ἀμάξια κι' αὐτοκίνητα τὰ ποιητά πικαύνονταν.

### ΣΤΗΝ ΚΑ KERR

Κοινῆσου ἀστρὶ, κοινῆσου ἀνὴρ, κοινῆσου: νὺν φεγγάριοι δοκύματε, κιρία Κερτ, δ' ὑπνος νὺν πέ πάρῃ. Γιατ' ἂν κανεὶς ἀπὸ τοὺς Γραικούς ίσῃ τὶς μεταφράσεις. Καὶ σὲ ἀρπάξῃ ἀπὸ κοντά, δὲν ξέρω ποῦ υἱ φτ. σεις.

STASP

### ΣΤΟΝ ΑΠΟΚΑΥΚΟ

Γουολώνω ἀπὸ κατάπληξη τὰ δυό μου τὶ διμάτια σὺν βλέπω τὰ σπιρτόζα σου.... ἔντοκα ἐπι—γραμμάτια.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΗΣ

### ΝΤΟΥΝΚΟΥ...

Καθὼς ἀλλάζοντας ὁ ἐποχές... ἐδὴ κι' στὸ Μαρούσι, ἀλλάζει ὁ μαίτρος Γεράσιμος σ' ὄλο τὸν ἐαυτό του: ἔργαλε τὸ μετερόν του ντούνκους καὶ τὸ μοῖσι καὶ στὸ πιγούνι κόλλησε τὸ περιοδικό του--

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΓΑΤΟΣ

### ΣΤΟΝ ΗΑΙΟ ΤΗΣ „ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ“

Στὴ γῇ τὸ φῶς σ' ἀρνήθηκες τὴν πέννα πιρατώντας καὶ πέτρες πήρες ἀπὸ αὐτὴν τὸ φέρε τῆς ἀπειλῶντας καὶ στὸ σκοτάδι βαθύτηκες νὶ φίξῃς καὶ τοὺς δύο: Γιατί Σενόπονε; Γιατί; Γιὰ μόνο τ' Ἀριστείο!

### ΣΤΗΝ ΠΕΘΕΡΑ ΤΟΥ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

Τόσες φορές σου ἀθελεὶς ἐκεῖνον ἰκούσαις καὶ μὲ τὸ χέρι κλείνουσα τὸ στόμα, ἐχασμάσο!...

ΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

### ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Περίφημους ὑπνωτιστές θὰ σὺς δοξάζῃς ἡ Ἑλλάδα. Τοὺς δάσκαλοις στὸ Λόγο σας ὑπνοζουν παίρνεις [ἀράδα].

ΓΑΛΑΤΗΣ